

NCSA - CNAS

Bericht aan alle dierenartsen

Betreffende onderzoek naar heupdysplasie (HD), elleboogdysplasie (ED) en schouderdysplasie (SD). Sinds enkele maanden is een nieuwe procedure van toepassing voor de evaluatie van HD, ED en SD bij honden.

Procedure

Voor alle procedures worden de röntgenopnamen, ofwel op fotofilm ofwel op CD (formaat jpg), plus het aanvraagformulier (appendix 1) en een kopie van de originele stamboom met stempel van dierenarts per aangetekende post opgestuurd naar:

KMSH.
"HD-dienst"
Albert Giraudlaan, 98
1030 Brussel

Bij de KMSH gebeurt het volgende:

* De foto's op film worden gescand. Alle gescande opnamen worden:

1. gearhiveerd bij de KMSH
2. onder volgnummer, met enkel vermelding van het ras en de geboortedatum, anoniem doorgestuurd naar de leden van de beoordelingscommissie

* De commissieleden sturen hun beoordeling aan de commissievoorzitter (Dr. vet. A. Criel) die kan besluiten tot: ofwel voldoende consensus tussen de commissieleden, en dan de klasse kan toekennen, ofwel onvoldoende consensus. In elk geval worden alle opnamen voorgelegd ter bespreking tijdens de maandelijkse vergadering waar de commissieleden samen tot een besluit komen.

* Alle dossiers worden, ter gelegenheid van de commissievergadering, door de voorzitter ondertekend. Eventuele opmerkingen omtrent de technische kwaliteit van de opnamen worden tijdens de commissievergadering genoteerd op een formulier dat daartoe is voorzien (appendix 2), en ondertekend door de voorzitter. In geval de technische kwaliteit van de opnamen geen beoordeling toelaat wordt dit genoteerd op hetzelfde formulier, samen met de aard van het technisch probleem. Dit formulier wordt per afzonderlijke brief opgestuurd naar de dierenarts.

* De administratie stuurt het certificaat met de uitslag, samen met de originele opnamen, aangetekend naar de eigenaar. Tegelijk wordt, in samenwerking met Royal Canin, aan de eigenaar een brochure toegestuurd die, in goed verstaanbare taal en verlicht met voorbeelden, verklaart op welke gronden een de klasse-indeling is gebaseerd.

Beroepsprocedure

In geval de eigenaar of de dierenarts niet akkoord gaat met de uitslag kan een procedure in beroep (zoals vermeld op de rugzijde van het certificaat) worden ingeleid door de eigenaar. Deze procedure vereist dat nieuwe röntgenopnamen worden vervaardigd, ten minste 6 maanden na de oorspronkelijke opnamen. Voor de heupen moet, naast de opname in positie 1 met gestrekte heupen, ook een opname worden gemaakt in positie 2 met gebogen heupen.

De opnamen worden gescand en opgestuurd naar een buitenlandse expert voor evaluatie. Diens beoordeling is definitief en onherroepelijk, en wordt op de stamboom aangebracht. Het origineel HD attest alsook de originele stamboom dient mee opgestuurd te worden.

Herbeoordeling

De eigenaar kan een herbeoordeling vragen wanneer hij/zij niet akkoord kan gaan met de uitslag van de evaluatie door de vorige commissie. In dat geval wordt een nieuw dossier geopend, en wordt de normale procedure toegepast, met gebruik van de oorspronkelijke Rx-opnamen. De Rx-opnamen van de Faculteit Dierengeneeskunde van de Gentse Universiteit zijn thans gearhiveerd bij de KMSH.

De Rx-opnamen kunnen:

- opgehaald worden in de kantoren van de KMSH : kosten Euro 5
- opgestuurd worden door de diensten van de KMSH : kosten Euro 15
- door de diensten van de KMSH rechtstreeks bij het aanvraagdossier gevoegd worden ingeval de eigenaar een aanvraag indient voor herbeoordeling: kosten nihil

De eigenaar stuurt de aanvraag tot herbeoordeling (zie website of aan te vragen bij KMSH) op aan de KMSH (A. Giraudlaan, 98, 1030 Brussel) t.a.v. "Task Force HD" samen de originele stamboom en het originele HD-certificaat.

De mogelijkheid tot herbeoordeling is verantwoord omdat de evaluatie gebeurt op anonieme wijze en door een andere commissie dan degene die de eerste beoordeling heeft verricht. Daarenboven is een meer gedetailleerde evaluatie van sommige opnamen mogelijk dankzij technologische verbeteringen, en wordt gebruik gemaakt van de criteria die recent door de FCI werden aangepast (FCI workshop Kopenhagen 18-19 maart 2006, gepubliceerd in 2008).

De uitslag van de herbeoordeling wordt op de stamboom aangebracht. Indien de eigenaar niet akkoord gaat met de uitslag van de herbeoordeling, kan hij/zij alsnog een beroepsprocedure volgens de gebruikelijke voorwaarden inzetten tegen de beslissing van de huidige commissie.

HD evaluatie van Belgische honden in het buitenland

De FCI stelt dat de HD-beoordeling steeds dient te gebeuren in het land waar de hond is geregistreerd, en niet in het "land van herkomst". Er moet worden gestreefd naar een gelijke behandeling van alle honden van hetzelfde ras, en van alle honden van verschillende rassen. De KMSH sluit zich aan bij dit principe.

HD evaluatie van importhonden

Beoordeling van heupen en/of ellebogen en/of schouders van een hond die wordt geïmporteerd uit het buitenland gebeurt in overeenstemming met de volgende richtlijnen.

Een hond is geboren in land A en verhuist naar België.

Indien de transfer plaats vindt voor de leeftijd waarop heupfoto's mogen worden gemaakt (dus voor 12 of 18 maanden volgens het ras, of volgens de reglementering in land A) dient de HD-evaluatie te gebeuren in België.

Indien de import gebeurt na de minimale leeftijd waarop heupfoto's mogen worden gemaakt, zijn er 3 mogelijkheden.

1. Ofwel gebeurt de evaluatie in land A (of is ze daar gebeurd voor de transfer). De uitslag van de evaluatie in land A wordt erkend door de KMSH, mits er een overeenkomst is tussen land A en België omtrent de wederzijdse erkenning van de HD-uitslagen.
2. In geval dergelijke overeenkomst niet bestaat, kan de eigenaar de originele foto's op film, of een digitale kopie waarop de identiteit van de hond onuitwisbaar is aangebracht, voorleggen ter evaluatie door de nationale commissie in België volgens de gebruikelijke procedure.
3. In geval geen opnamen voorhanden zijn, of de eigenaar de originele opnamen niet in zijn bezit heeft of kan krijgen, dienen nieuwe opnamen te worden vervaardigd die worden beoordeeld volgens de gebruikelijke procedure.

De KMSH-administratie kan de uitslag van het HD onderzoek op de originele stamboom aanbrengen wanneer deze per aangetekende zending toegestuurd wordt.

Appendix 1:

Aanvraagformulier voor HD, ED of SD

Appendix 2:

Voorbeeld van formulier voor het aantekenen van technische onvolmaaktheden

Appendix 3:

Lijst van rassen waarbij HD evaluatie verplicht is. Deze lijst wordt kortelings herwerkt. Gelieve onze site www.kmsh.be te raadplegen.**Kosten**

1. Openen van een **nieuw dossier**, inclusief het per aangetekende post opsturen van de uitslag en van de originele opnamen

o evaluatie van de heupen (HD)	62,05 € + 21% BTW = 75,08€
o evaluatie van de ellebogen (ED)	62,05 € + 21% BTW = 75,08€
o evaluatie van de schouders (SD)	62,05 € + 21% BTW = 75,08€
o evaluatie van heupen + ellebogen	74,46 € + 21% BTW = 90,09 €
o evaluatie van heupen + schouders	74,46 € + 21% BTW = 90,09 €
o evaluatie van ellebogen + schouders	74,46 € + 21% BTW = 90,09 €
o evaluatie voor HD + ED + SD	86,86 € + 21% BTW = 103,41 €

2. Openen van een dossier voor **herbeoordeling**, inclusief per post opsturen van de uitslag en van de originele opnamen: zoals onder 1.

3. **Beroepsprocedure**

volledige procedure, inclusief het per aangetekende post opsturen van de uitslag en van de originele opnamen

= 103,41 € (21% BTW inbegrepen)

Radiologisch onderzoek voor het opsporen van heupdysplasie (HD)

Het onderzoek van de heupgewrichten wordt door de NCSA verricht volgens de richtlijnen van de FCI (Fédération Cynologique Internationale).

Techniek

- De leeftijd van de hond moet minimum 12 maanden bedragen.
- De dierenarts dient zich te vergewissen van de identiteit van de hond.
- De hond moet in die mate gesedeerd zijn dat zijn spieren zich voldoende ontspannen.
- De opname toont het gebied dat zich uitstrekt van juist onder het kniegewricht tot juist boven de bekkenkam; noch min, noch meer.
- De oriëntatie van de hond (links/rechts) moet worden aangeduid op de foto.
- De administratieve gegevens (naam van de hond, stamboomnummer, identificatie en datum van de opname) moeten zodanig worden aangebracht dat ze niet boven op de belangrijke beenderstructuren worden geprojecteerd.
- Het contrast, de belichting en de scherpte moeten danig zijn dat alle beenderstructuren indetail zichtbaar zijn en kunnen worden beoordeeld. De dorsale acetabulaire rand (DAR) moet goed gevisualiseerd worden.

Positie

- De positie van het bekken moet strikt symmetrisch zijn, zowel ter hoogte van de ileumvleugels als ter hoogte van de foramina obturatoria.
- De femora moeten onderling parallel liggen, en tevens in de lengteas van het bekken.
- De beide knieschijven moeten gecentreerd zijn en mogen de corticalis niet raken.

Opsturen van de heupopname

- Er mag slechts één heupopname per hond worden ingestuurd (uitzonderlijk kan een tweede opname worden aanvaard). Het is de verantwoordelijkheid van de dierenarts om de juiste opname te kiezen.
- De opname mag op fotoplaat worden ingestuurd.
- In geval de gedigitaliseerde opname op diskette wordt ingestuurd moet het **Jpeg** formaat worden toegepast.
- Elke CD mag de opname(n) van slechts één hond bevatten.
- De originele stamboom dient afgestempeld te worden met toevoeging van de handtekening van de dierenarts, en de datum van de opnamen(n). Een kopie van de stamboom dient te worden opgestuurd naar de KMSH.
- De opname moet vergezeld zijn van het correct ingevulde en ondertekende aanvraagformulier.
- Het is mogelijk het aanvraagformulier te scannen en per e-mail in te sturen samen met de Röntgenopnamen. Het per e-mail opsturen van gedigitaliseerde opnamen samen met het gescande aanvraagformulier is evenwel enkel toegestaan na voorafgaande overeenkomst met de HD-taskforce van de KMSH (hd@srsh.be).
- De hond dient officieel op naam van een Belgische eigenaar geregistreerd te zijn alvorens de NCSA de röntgenopname(n) kan beoordelen.

Interpretatie van de foto's

- De commissie kan beslissen om röntgenopnamen, die niet voldoen aan de technische vereisten, niet te beoordelen. De dierenarts wordt hiervan per brief op de hoogte gebracht.
- De uitslag van de beoordeling door de NCSA kan, op verzoek van de dierenarts, aan deze worden toegestuurd per e-mail, mits de dierenarts zijn e-mail adres op het aanvraagformulier vermeldt.

Radiologisch onderzoek voor het opsporen van elleboogdysplasie (ED)

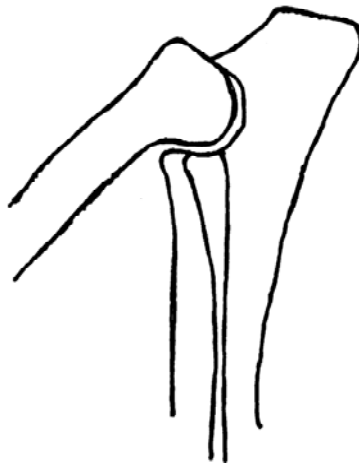
Voor het onderzoek van het ellebooggewricht worden bij de NCSA de richtlijnen van de IEWG (International Elbow Working Group) gevolgd.

Techniek

- De minimum leeftijd van de hond is 12 maanden.
- De datum van het onderzoek en de identificatie van de hond moeten op de opname aanwezig zijn (zie ook Rx heupen).
- De beide ellebogen moeten geröntgend worden, in 3 verschillende posities, met vermelding li/re.
- De elleboog wordt direct op de cassette geplaatst.
- Het opnamevlak goed diafragmeren om de kwaliteit van de opname te optimaliseren

Posities (zie tekeningen)

- Medio-laterale opname in flexie teneinde de processus anconeus duidelijk te visualiseren (fig. 1)

- Medio-laterale opname in neutrale positie (ongeveer 110°)

- Cranio-caudale opname met 15° pronatie, zodat het olecranon juist de laterale humeruscortex raakt, en de mediane processus coronoideus goed zichtbaar is.

Interpretatie van de foto's

De diagnose van dysplasie wordt gesteld zodra enige vorm van artrose zichtbaar is of in de aanwezigheid van een primaire laesie, zoals:

- Fragmentatie van de mediale processus coronoideus (FCPM)
- Losliggende processus anconeus (N UAP)
- OCD van de mediale humeruscondyl (OCD)
- Incongruentie van de gewrichtsvlakken (IC)

Uiteindelijk resultaat

- Graad 0 : geen enkele vorm van artrose, geen primaire laesie
- Graad 1 : artrose met een osteofyt van minder dan 2 mm
- Graad 2 : artrose met een osteofyt tussen 2-5 mm
- Graad 3: artrose met of een osteofyt van meer dan 5 mm, of aanwezigheid van een primaire laesie

De commissie kan weigeren röntgenopnamen te beoordelen die niet voldoen aan de hierboven beschreven technische vereisten.

hd@srsh.be

Radiologisch onderzoek voor het opsporen van schouderdysplasie (SD)

Posities

- Elke schouder apart gewoon mediolaterale opname.
- De andere poot goed naar achter trekken, vooral opletten dat het beeld van de elleboog niet gesuperponeerd wordt op de trachea.

NATIONALE COMMISSIE VOOR SKELETAANDOENINGEN - NCSA

AANVRAAG :   HD   ED   SD

De dierenarts (Vul in en/of plaats stempel):

STEMPEL :

Naam	<input style="width: 100%;" type="text"/>		
Straat	<input style="width: 40%;" type="text"/>	Nr	<input style="width: 50%;" type="text"/>
PC	<input style="width: 15%;" type="text"/>	Gemeente	<input style="width: 70%;" type="text"/>
Tel. :	<input style="width: 30%;" type="text"/>	e-mail:	<input style="width: 60%;" type="text"/>
Accréditatie nummer (facultatief)	<input style="width: 25%;" type="text"/>	Ordnummer:	<input style="width: 70%;" type="text"/>

Informatie over de radiografie:

De hond was gesedeerd* :	☐ Ja, met	<input style="width: 40%;" type="text"/>	☐ Nee
Gemak van positionering :	☐ zeer gemakkelijk	☐ gemakkelijk	☐ moeilijk ☐ onmogelijk
Aantal gemaakte opnamen:	<input style="width: 15%;" type="text"/>	Aantal ingestuurde opnamen :	<input style="width: 15%;" type="text"/>
		Datum opname :	<input style="width: 30%;" type="text"/>

De hond:

Naam (volledig)	<input style="width: 50%;" type="text"/>		Geslacht :	☐ Reu	☐ Teef
Ras	<input style="width: 25%;" type="text"/>	Geboortedatum	<input style="width: 15%;" type="text"/>	<input style="width: 15%;" type="text"/>	<input style="width: 15%;" type="text"/>
Stamboom nr	<input style="width: 100%;" type="text"/>				
Tatoeage nr	<input style="width: 25%;" type="text"/>	Chip nr	<input style="width: 50%;" type="text"/>		
Stamboom v/d vader	<input style="width: 25%;" type="text"/>	Stamboom v/d moeder	<input style="width: 25%;" type="text"/>	Stamboom v/d vader v/d moeder	<input style="width: 25%;" type="text"/>
Gewicht v/d hond	<input style="width: 10%;" type="text"/>	kg			
Klinisch mank ?	☐ ja (mild ; middelmatig ; ernstig **)	☐ nee	☐ niet geëvalueerd		
Zijn van deze hond vroeger al opname gemaakt ?	☐ ja	☐ nee			
Heeft de hond chirurgische ingre(e)p(en) ondergaan ?	☐ ja	☐ nee			

De eigenaar :

Naam	<input style="width: 40%;" type="text"/>	Voornaam	<input style="width: 40%;" type="text"/>
Straat	<input style="width: 40%;" type="text"/>	Nr	<input style="width: 50%;" type="text"/>
Postcode	<input style="width: 15%;" type="text"/>	Gemeente	<input style="width: 70%;" type="text"/>
Tel. :	<input style="width: 30%;" type="text"/>	e-mail:	<input style="width: 60%;" type="text"/>

(* de FCI eist dat de hond wordt gesedeerd teneinde een voldoende relaxatie van de spieren te bewerkstelligen)

(** schrappen wat niet van toepassing is)

Door het ondertekenen van dit document verklaren de dierenarts en de eigenaar dat de identificatie van de hond correct is, dat de originele stamboom is afgestempeld en dat alle gegevens op dit formulier een juiste weergave zijn van de toestand. Valsheid in geschrifte leidt tot vernietiging van het dossier en het uitsluiten van deelname aan de werking van de NCSA – CNAS voor beide partijen. Alle informatie en uitslagen worden in een medische database verzameld en kunnen anoniem gebruikt worden voor wetenschappelijk onderzoek.

Datum :

Handtekening van de dierenarts :

Handtekening van de eigenaar :

NCSA - CNAS

**Technische opmerkingen bij de ingestuurde radiografie.
Remarques techniques concernant la radiographie envoyée.**

Dossier nummer/dossier numéro: _____

Geachte collega,
Cher collègue,

De röntgenopname van deze hond werden door de commissie wel/niet beoordeeld.
La radiographie de ce chien a été jugée/refusée par la commission

De commissie wijst u op één of meerder problemen:
La commission vous informe des problèmes techniques suivants:

- onderbelichting/overbelichting
sous-exposition/sur-exposition
- onvoldoende contrast
contraste insuffisant
- afwezigheid van markering Li/Re
absence de marqueur G/D
- onjuiste positionering van het bekken
bassin non symétrique
- niet parallelle ligging van de femora
fémurs non parallèles
- rotatie van de achterbenen (knie-schijven niet gecentreerd)
rotation des fémurs (rotules non centrées)

U wordt verzocht in de toekomst met deze opmerking(en) rekening te willen houden.
La commission vous demande de respecter ces remarques techniques pour vos radiographies futures.
Oprechte collegiale groeten/salutations confraternelles,

Getekend/signé: Prof. Dr. vet. Snaps
Voorzitter van de Nationale Commissie voor Skeletafwijkingen (NCSA)
Président de la Commission Nationale des Affections du Squelette (CNAS)

HEUPDYSPLASIE (HD)

- Erfelijke heupziekte. Het onderzoek is verplicht, vóór het fokken, voor volgende rassen :

Ras	vanaf	Min. leeftijd
American Staffordshire Terrier	01/07/2008	12 m.
Appenzeller Sennenhund		12 m.
Beauceron	01/07/2009	12 m.
Berger Blanc Suisse	01/06/2012*	12 m.
Berger de Brie		12 m.
Berger Picard		12 m.
Berner Sennenhund		18 m.
Border Collie	01/01/2008	12 m.
Cane da Pastore Bergamasco		18 m.
Cane da Pastore Maremmano - Abruzzese		18 m.
Chien de Montagne des Pyrénées	01/01/2008	18 m.
Chow Chow		12 m.
Deutscher Boxer	01/01/2012	12 m
Deutscher Schäferhund		12 m.
Dobermann		12 m.
Entlebucher Sennenhund		12 m.
Golden Retriever		12 m.
Grosser Schweizer Sennenhund		18 m.
Hovawart	01/01/2008	18 m.
Kaukasischer Schäferhund		18 m.
Komondor		18 m.
Kuvasz		18 m.
Labrador Retriever		12 m.
Leonberger		18 m.
Newfoundland		18 m.
Old English Sheepdog	01/07/2011	12 m.
Owczarek Podhalanski	01/01/1986	18 m.
Perro de Agua Espanol	01/01/2009	12 m.
Rottweiler		12 m.
Sarplaninac		18 m.
Shar Pei		12 m.
Slovensky Cuvac		18 m.
Tibetan Mastiff (Do-Khyi)		18 m.
Vizsla	01/01/2010	12 m.
Weimaraner	01/01/2011	12 m.

De honden met HD/A en HD/B-resultaat mogen gebruikt worden voor de fok.

De honden met HD/C-resultaat mogen gebruikt worden op voorwaarde dat ze gepaard worden met een hond met HD/A of HD/B-resultaat.

De honden met HD/D en HD/E-resultaat zijn verboden voor het fokken.

Ingevolge de aanbevelingen van het FCI moet de HD-beoordeling gebeuren in het land waar de hond geregistreerd is; de K.M.S.H. volgt deze aanbevelingen hetgeen betekent dat de HD-beoordeling door de Belgische HD-commissie (NCSA) dient te gebeuren ..